

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑” จำนวน ๒๖๕ ฉบับ ได้รับกลับคืนสมบูรณ์จำนวน ๒๖๕ ฉบับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวินโดวส์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับ ดังนี้

๔.๑ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน ใช้ศึกษาข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแปลความหมายจากค่าร้อยละ

๔.๒ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานที่ว่า

๔.๓.๑ นักเรียน มีสถานภาพต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๓.๒ นักเรียน มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๓.๓ นักเรียน มีพรญาต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๓.๔ นักเรียน มีวิทย์ฐานะทางโลกต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๓.๕ นักเรียน มีวิทย์ฐานะทางธรรมต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๓.๖ นักเรียน มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๒ ตัว ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๓ ตัวขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ (Scheffe' post hoc comparison)

๔.๔ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

๔.๑ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน ใช้ศึกษาข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแปลความหมายจากค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
พระภิกษุ	๒๒๑	๘๓.๔
สามเณร	๔๔	๑๖.๖
รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นพระภิกษุ จำนวน ๒๒๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔ และสามเณร จำนวน ๔๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๑๕ ปี	๓๑	๑๑.๓
๒๐ – ๒๕ ปี	๘๖	๓๒.๕
๒๖ – ๓๐ ปี	๓๔	๑๒.๘
๓๑ – ๓๕ ปี	๕๕	๒๐.๘
๓๖ – ๔๐ ปี	๒๗	๑๐.๒
๔๑ ปีขึ้นไป	๓๒	๑๒.๑
รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุระหว่าง ๒๐ – ๒๕ ปี จำนวน ๘๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๓๑ – ๓๕ ปี จำนวน ๕๕ รูป คิดเป็น ร้อยละ ๒๐.๘ มีอายุระหว่าง ๒๖ – ๓๐ ปี จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑ มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จำนวน ๓๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ และน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง ๓๖ – ๔๐ ปี จำนวน ๒๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพรรษา

	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๓. พรรษา			
	พรรษา ต่ำกว่า ๕ ปี	๑๑๘	๔๔.๕
	พรรษา ๖ – ๑๐ ปี	๕๒	๑๙.๖
	พรรษา ๑๑ – ๑๕ ปี	๕๘	๒๑.๙
	พรรษา ๑๖ ปีขึ้นไป	๓๗	๑๔.๐
	รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีพรรษات่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๑๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๕ รองลงมามีพรรษาระหว่าง ๑๑ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ มีพรรษาระหว่าง ๖ – ๑๐ ปี จำนวน ๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖ และน้อยที่สุดมีพรรษา ๑๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิทยฐานะทางธรรม

	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๔. วิทยฐานะทางธรรม			
	ประโยค ป.ธ.๓	๑๒๘	๔๘.๓
	ประโยค ป.ธ.๘	๗๖	๒๘.๓
	ประโยค ป.ธ.๙	๖๑	๒๓.๐
	รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีวิทยฐานะทางธรรม ประโยค ป.ธ.๓ จำนวน ๑๒๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓ รองลงมาประโยค ป.ธ.๘ จำนวน ๗๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓ และน้อยที่สุดคือ ประโยค ป.ธ.๙ จำนวน ๖๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวิทยฐานะทางโลก

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๕. วิทยฐานะทางโลก		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๔	๕๐.๖
ปริญญาตรี	๑๐๘	๔๐.๘
ปริญญาโท	๑๗	๖.๔
ปริญญาเอก	๖	๒.๓
รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีวิทยฐานะทางโลก ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖ รองลงมาปริญญาตรี จำนวน ๑๐๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ปริญญาโท จำนวน ๑๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ และน้อยที่สุดคือปริญญาเอก จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒.๓

ตารางที่ ๔.๖ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๖. ตำแหน่งหน้าที่		
เจ้าอาวาส	๓	๑.๑
รองเจ้าอาวาส	๔	๑.๕
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๘	๓.๐
ลูกวัด	๒๕๐	๙๔.๓
รวม	๒๖๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นลูกวัด จำนวน ๒๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓ รองลงมาดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน ๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๐ ดำรงตำแหน่งเป็นรองเจ้าอาวาส จำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๕ และน้อยที่สุดคือดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส จำนวน ๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๑

๔.๒ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ใช้การวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	ความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต	๓.๓๑	๐.๕๔	ปานกลาง
๒.	ความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต	๓.๑๑	๐.๕๕	ปานกลาง
๓.	ความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม	๓.๓๖	๐.๕๑	ปานกลาง
๔.	ความคาดหวังการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	๓.๓๕	๐.๕๔	ปานกลาง
๕.	ความคาดหวังความประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต	๓.๒๕	๐.๘๑	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๕	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๒๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความคาดหวังการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{x} = ๓.๓๕$) รองลงมาคือ ความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม ($\bar{x} = ๓.๓๖$) ความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต ($\bar{x} = ๓.๓๑$) ความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต ($\bar{x} = ๓.๑๑$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความคาดหวังความประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต ($\bar{x} = ๓.๒๕$)

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียน บาลีชั้นปรีชญเอก ด้านความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิตและจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบาย ในเรื่องนุ่งห่มตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๒๐	๑.๑๘	ปานกลาง
๒	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบาย ในเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๑๘	๑.๑๑	ปานกลาง
๓	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบาย และมั่นคงปลอดภัยของที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๒๔	๑.๑๓	ปานกลาง
๔	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการดูแลเมื่อ เจ็บป่วยตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๒๗	๑.๑๕	ปานกลาง
๕	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบาย ในการเดินทางตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๒๒	๑.๑๐	ปานกลาง
๖	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้อยู่ในสภาพแวดล้อม ที่ดีตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่	๓.๓๕	๑.๑๐	ปานกลาง
๗	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้อยู่ในสังคม แห่งกัลยาณมิตรที่ดี	๓.๗๑	๑.๑๕	มาก
รวม		๓.๓๑	๐.๕๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นปรีชญเอก ด้านความคาดหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๓๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้อยู่ในสังคมแห่งกัลยาณมิตรที่ดี ($\bar{x} = ๓.๗๑$) รองลงมาคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๓๕$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการดูแลเมื่อเจ็บป่วยตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๒๗$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบายและมั่นคงปลอดภัยของที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๒๔$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๒๒$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบายในเรื่องนุ่งห่มตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๒๐$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับความสะดวกสบายในเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคตามสมควรแก่ฐานะหน้าที่ ($\bar{x} = ๓.๑๘$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิตและจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชา ที่เกี่ยวกับศาสนาและภาษาบาลี	๓.๒๗	๑.๑๔	ปานกลาง
๒	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุน เมื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับศาสนาและภาษาบาลี	๓.๒๔	๑.๑๘	ปานกลาง
๓	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อใน สาขาวิชาอื่นๆ	๓.๓๘	๑.๑๕	ปานกลาง
๔	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุน เมื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่นๆ	๓.๒๖	๑.๒๑	ปานกลาง
๕	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อ ในต่างประเทศ	๒.๕๑	๑.๓๕	ปานกลาง
๖	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุน เมื่อศึกษาต่อในต่างประเทศ	๒.๕๑	๑.๓๘	ปานกลาง
๗	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อเมื่อลาสิกขา	๒.๗๕	๑.๔๓	ปานกลาง
รวม		๓.๑๑	๐.๕๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังในความมั่นคงของชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๑๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{x} = ๓.๓๘$) รองลงมาคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับศาสนาและภาษาบาลี ($\bar{x} = ๓.๒๗$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่นๆ ($\bar{x} = ๓.๒๖$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับศาสนาและภาษาบาลี ($\bar{x} = ๓.๒๔$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อศึกษาต่อในต่างประเทศ ($\bar{x} = ๒.๕๑$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้ศึกษาต่อเมื่อลาสิกขา ($\bar{x} = ๒.๗๕$)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้น
เปรียญเอก ด้านความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคมและจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงาน ที่คณะสงฆ์รองรับตามความรู้ความสามารถ	๓.๓๓	๑.๒๐	ปานกลาง
๒	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้าน การปกครองของคณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ	๓.๑๖	๑.๒๑	ปานกลาง
๓	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้าน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามความรู้ความสามารถ	๓.๕๑	๑.๐๘	มาก
๔	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้าน การศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมตามความรู้ความสามารถ	๓.๔๖	๑.๑๔	ปานกลาง
๕	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานให้ คณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ตามความรู้ความสามารถ	๓.๓๑	๑.๑๒	ปานกลาง
๖	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้านอื่นๆ ที่สังคมยอมรับตามความรู้ความสามารถ	๓.๔๕	๑.๑๒	ปานกลาง
๗	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะมีงานที่ดี เจริญและมั่นคง รองรับตามความรู้ความสามารถเมื่อลาสิกขา	๓.๒๕	๑.๒๔	ปานกลาง
รวม		๓.๓๖	๐.๕๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังความเคารพนับถือของสังคม โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๓๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๕๑$) รองลงมาคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้านอื่นๆ ที่สังคมยอมรับตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๔๕$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้านการศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๔๖$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานที่คณะสงฆ์รองรับตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๓๓$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานให้คณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ ตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๓๑$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะมีงานที่ดี เจริญและมั่นคงรองรับ ตามความรู้ความสามารถเมื่อลาสิกขา ($\bar{x} = ๓.๒๕$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับโอกาสทำงานด้านการปกครองของคณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๑๖$)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความคาดหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานให้คณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ	๓.๓๕	๑.๑๓	ปานกลาง
๒	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการปกครองของคณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ	๓.๒๗	๑.๑๓	ปานกลาง
๓	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามความรู้ความสามารถ	๓.๕๓	๑.๐๔	มาก
๔	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมตามความรู้ความสามารถ	๓.๔๖	๑.๐๘	ปานกลาง
๕	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการศึกษาสงเคราะห์แก่คณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ	๓.๔๗	๑.๑๔	ปานกลาง
๖	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านอื่นตามความรู้ความสามารถ	๓.๓๖	๑.๑๖	ปานกลาง
๗	ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนให้ได้ทำงานที่ดี เจริญและมั่นคง ตามความรู้ความสามารถเมื่อลาสิกขา	๓.๓๐	๑.๓๒	ปานกลาง
รวม		๓.๓๕	๐.๕๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๓๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๕๓$) รองลงมาคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการศึกษาสงเคราะห์แก่คณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๔๗$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๔๖$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านอื่นตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๓๖$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานให้คณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๓๕$) ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนให้ได้ทำงานที่ดี เจริญและมั่นคง ตามความรู้ความสามารถเมื่อลาสิกขา ($\bar{x} = ๓.๓๐$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาจะได้รับการสนับสนุนเมื่อทำงานด้านการปกครองของคณะสงฆ์ตามความรู้ความสามารถ ($\bar{x} = ๓.๒๗$)

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังในการประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต และจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความคาดหวังในการประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านคาดหวังจะมุ่งปฏิบัติเพื่อการหลุดพ้นจากทุกข์	๓.๖๐	๑.๒๓	มาก
๒	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ของคณะสงฆ์ในเพศบรรพชิต	๓.๒๖	๑.๒๔	ปานกลาง
๓	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการปกครองคณะสงฆ์	๒.๕๔	๑.๓๒	ปานกลาง
๔	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๓.๔๘	๑.๑๕	ปานกลาง
๕	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการช่วยเหลือ ด้านสาธารณสงเคราะห์และบริการวิชาการแก่สังคม	๓.๕๑	๑.๑๒	มาก
๖	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ด้านศาสนา หรือภาษาบาลี เมื่อลาสิกขา	๒.๕๖	๑.๓๐	ปานกลาง
๗	ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ด้านอื่นๆ เมื่อลาสิกขา	๓.๑๔	๑.๓๕	ปานกลาง
รวม		๓.๒๕	๐.๘๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ความคาดหวังหลังจบการศึกษาของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอก ด้านความคาดหวังในการประสบความสำเร็จสูงสุดของชีวิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๒๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ท่านคาดหวังจะมุ่งปฏิบัติเพื่อการหลุดพ้นจากทุกข์ ($\bar{x} = ๓.๖๐$) รองลงมาคือ ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการช่วยเหลือด้านสาธารณสงเคราะห์และบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{x} = ๓.๕๑$) ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ($\bar{x} = ๓.๔๘$) ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของคณะสงฆ์ในเพศบรรพชิต ($\bar{x} = ๓.๒๖$) ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานด้านอื่นๆ เมื่อลาสิกขา ($\bar{x} = ๓.๑๔$) ท่านคาดหวังจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานด้านศาสนาหรือภาษาบาลี เมื่อลาสิกขา ($\bar{x} = ๒.๕๖$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านคาดหวังจะเป็นผู้มีบทบาทด้านการปกครองคณะสงฆ์ ($\bar{x} = ๒.๕๔$)

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๒ ตัว ใช้การทดสอบค่าที (t - test) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๓ ตัวขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ (Seheffe' post hoc comparison) ได้ผลวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีสถานภาพต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน

๑. สถานภาพ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	P
๑. พระภิกษุ	๒๒๑	๓.๒๗	๐.๘๑	-๐.๕๗	๐.๕๕
๒. สามเณร	๔๔	๓.๔๑	๐.๕๑	-๐.๕๐	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียน มีสถานภาพต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน มีสถานภาพต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน

๒. อายุ	n	$\bar{x}$	S.D.	F	P
๑. ต่ำกว่า ๑๕ ปี	๓๑	๓.๔๐	๐.๕๒	๐.๘๐	๐.๕๔
๒. ๒๐ – ๒๕ ปี	๘๖	๓.๓๓	๐.๗๖		
๓. ๒๖ – ๓๐ ปี	๓๔	๓.๓๗	๐.๕๓		
๔. ๓๑ – ๓๕ ปี	๕๕	๓.๑๗	๐.๘๒		
๕. ๓๖ – ๔๐ ปี	๒๗	๓.๔๑	๐.๘๒		
๖. ๔๑ ปีขึ้นไป	๓๒	๓.๑๒	๐.๘๓		
รวม	๒๖๕	๓.๒๕	๐.๘๓		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า นักเรียน มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีพรรษาต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน

๓. พรรษา	n	$\bar{x}$	S.D.	F	P
๑. ต่ำกว่า ๕ ปี	๑๑๘	๓.๓๔	๐.๘๓	๒.๘๐	๐.๐๔
๒. ๖ – ๑๐ ปี	๕๒	๓.๔๖	๐.๘๖		
๓. ๑๑ – ๑๕ ปี	๕๘	๓.๐๓	๐.๘๐		
๔. ๑๖ ปี	๓๗	๓.๓๑	๐.๗๖		
รวม	๒๖๕	๓.๒๕	๐.๘๓		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า นักเรียน มีพรรษาต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่านักเรียน มีพรรษาต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความคาดหวังหลังจบการศึกษา เป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe') จำแนกตามพรรษา

พรรษา	พรรษา			
	๑. ต่ำกว่า ๕ ปี	๒. ๖ – ๑๐ ปี	๓. ๑๑ – ๑๕ ปี	๔. ๑๖ ปีขึ้นไป
๑. ต่ำกว่า ๕ ปี	-	-๐.๑๒	๐.๓๐	๐.๐๒*
๒. ๖ – ๑๐ ปี	-	-	๐.๔๓	๐.๑๕
๓. ๑๑ – ๑๕ ปี	-	-	-	๐.๒๓
๔. ๑๖ ปีขึ้นไป	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า นักเรียนที่มีพรรษาค่ำกว่า ๕ ปี กับนักเรียนที่มีพรรษา ๑๖ ปี ขึ้นไป มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางธรรมต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔. วิทยฐานะทางธรรม	n	$\bar{x}$	S.D.	F	P
๑. ประโยค ป.ธ.๓	๑๒๘	๓.๓๘	๐.๘๒	๑.๕๐	๐.๒๒
๒. ประโยค ป.ธ.๔	๗๖	๓.๒๐	๐.๘๓		
๓. ประโยค ป.ธ.๕	๖๑	๓.๒๒	๐.๘๔		
รวม	๒๖๕	๓.๒๕	๐.๘๓		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางธรรม ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางธรรมต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางโลก ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๕. วิทยฐานะทางโลก	n	$\bar{x}$	S.D.	F	P
๑. ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๔	๓.๒๕	๐.๘๒	๐.๕๔	๐.๖๕
๒. ปริญญาตรี	๑๐๘	๓.๒๕	๐.๘๓		
๓. ปริญญาโท	๑๓	๓.๕๐	๐.๕๘		
๔. ปริญญาเอก	๖	๓.๔๘	๐.๓๔		
รวม	๒๖๕	๓.๒๕	๐.๘๓		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางโลก ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน มีวิทยฐานะทางโลกต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า นักเรียน มีตำแหน่งหน้าที่ ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๖. ตำแหน่งหน้าที่	n	$\bar{x}$	S.D.	F	P
๑. เจ้าอาวาส	๓	๓.๔๓	๐.๕๑	๐.๐๕	๐.๕๖
๒. รองเจ้าอาวาส	๔	๓.๔๘	๐.๖๓		
๓. ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๘	๓.๒๕	๐.๕๕		
๔. ลูกวัด	๒๕๐	๓.๒๕	๐.๘๔		
รวม	๒๖๕	๓.๒๕	๐.๘๓		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า นักเรียน มีตำแหน่งหน้าที่ ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน มีตำแหน่งหน้าที่ ต่างกัน มีความคาดหวังหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน

๔.๔ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

ตารางที่ ๔.๒๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
 ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ด้านความหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต (n = ๒๖๕)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความหวังในปัจจัยพื้นฐานของชีวิต	ความถี่	ร้อยละ
๑	คาดหวังว่าจะมีปัจจัย ๔ เพียงพอแก่พระภิกษุสามเณรภายในวัดทุกรูป อย่างเสมอภาค เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน และสืบ ทอดอายุพระพุทธศาสนาต่อไป	๓๓	๔๓.๔๓
๒	คาดหวังว่าจะมีระบบสวัสดิการดูแลพระภิกษุสามเณรในยามอาพาธ ภายในวัดอย่างทั่วถึง	๒๔	๓๐.๓๖
๓	คาดหวังว่าจะได้รับการดูแลด้านที่อยู่อาศัยภายในวัด เมื่อสำเร็จการศึกษา ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	๑๑	๑๔.๑๐
๔	คาดหวังว่าเมื่อลาสิกขาแล้วจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่ขัดสนตาม บทบาทหน้าที่การงานในสังคม	๔	๕.๑๒
๕	คาดหวังว่าจะได้รับการอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทางสำหรับ พระภิกษุสามเณร เมื่อจำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาเล่าเรียน ร่วมกิจกรรม ด้านศาสนา หรือกิจกรรมอื่นๆที่เหมาะสม เพิ่มมากขึ้น	๒	๒.๕๖

ตารางที่ ๔.๒๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ด้านความหวังในความมั่นคงของชีวิต (n = ๒๖๕)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความหวังในความมั่นคงของชีวิต	ความถี่	ร้อยละ
๑	คาดหวังว่าจะมีกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรชั้นเปรียญเอกที่สนใจศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาบาลีหรือในสาขาวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสม	๒๓	๓๒.๕๒
๒	คาดหวังว่าคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้พระภิกษุสามเณรได้รับการศึกษาในสาขาวิชาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น	๒๑	๒๕.๖๐
๓	คาดหวังว่าคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะให้ความสำคัญกับการศึกษาของคณะสงฆ์แบบรอบด้าน โดยมีมาตรการรองรับสำหรับพระภิกษุสามเณรชั้นเปรียญเอกที่ลาสิกขาแล้ว ให้มีอาชีพที่เหมาะสมรองรับเหมือนนักศึกษาทั่วไป	๑๖	๑๙.๕๑
๔	คาดหวังว่าคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีมาตรการรองรับสำหรับพระภิกษุสามเณรชั้นเปรียญเอกที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ให้มีโอกาสได้ทำหน้าที่ด้านการเรียนการสอนในสำนักเรียนที่ขาดแคลนบุคลากรอย่างทั่วถึง	๑๕	๑๘.๒๙
๕	คาดหวังว่าคณะสงฆ์จะมีการจัดการศึกษาของพระภิกษุสามเณรในด้านปริยัติและปฏิบัติแบบเจาะลึกเฉพาะด้าน โดยต่อยอดจากการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	๓	๓.๖๕

ตารางที่ ๔.๒๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ด้านความหวังความเคารพนับถือของสังคม
(n = ๒๖๕)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความหวังความเคารพนับถือของสังคม	ความถี่	ร้อยละ
๑	คาดหวังว่าจะได้รับโอกาสทำงานของคณะสงฆ์ คืองานด้านการปกครอง งานด้านการเผยแผ่ งานด้านการศึกษา งานด้านการศึกษาสาธารณะประโยชน์ และงานด้านอื่นๆ ตามลำดับ	๓๐	๓๕.๔๓
๒	คาดหวังว่าจะสามารถใช้ความรู้สร้างประโยชน์ให้แก่ตนและสังคม ได้มากที่สุด	๒๖	๓๔.๒๑
๓	คาดหวังว่าเมื่อลาสิกขาแล้วจะเป็นที่ยอมรับ และเป็นบุคลากรที่มีคุณค่า ของสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ	๑๕	๑๘.๓๓
๔	คาดหวังว่าสังคมจะให้ความสำคัญและให้การยอมรับในสาขาวิชาภาษา บาลีเพิ่มมากขึ้น	๘	๑๐.๕๒

ตารางที่ ๔.๒๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ด้านความหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
(n = ๒๖๕)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความหวังความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	ความถี่	ร้อยละ
๑	คาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้ทำงานที่ตนเองถนัด ตามความรู้ที่เรียนมา ทั้งในเพศบรรพชิตและคฤหัสถ์	๔๐	๔๓.๐๕
๒	คาดหวังว่าจะได้รับความโอกาส และการสนับสนุนส่งเสริมการทำงาน จากผู้ที่เกี่ยวข้องในงานของคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้าน การปกครอง ด้านการเผยแผ่ ด้านการก่อสร้างบูรณะซ่อมแซม ด้าน การศึกษาสงเคราะห์ และด้านการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์	๓๑	๓๖.๔๖
๓	คาดหวังว่าจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ทำงานเพื่อสังคม ตาม ความรู้ความสามารถ	๓	๘.๒๓
๔	คาดหวังว่าจะได้รับโอกาสทำงานที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนา ศักยภาพของตนเอง	๕	๕.๘๘
๕	คาดหวังว่างานที่ทำจะสามารถเอื้อต่อการประพฤติปฏิบัติธรรม, บำเพ็ญ บุญบารมีเมื่อลาสิกขาแล้ว	๒	๒.๓๕

ตารางที่ ๔.๒๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนบาลีชั้นเปรียญเอกหลังจบการศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาค ๑ ด้านความหวังความสำเร็จสูงสุด
ของชีวิต (n = ๒๖๕)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังหลังจบการศึกษา ด้านความหวังความสำเร็จสูงสุดของชีวิต	ความถี่	ร้อยละ
๑	คาดหวังว่าได้ประพฤติปฏิบัติเพื่อการบรรลุรรคผลนิพพาน หรือ ประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นอุปัชฌ์แห่งการบรรลุรรคผลนิพพานต่อไป	๑๘	๒๔.๐๐
๒	คาดหวังว่าได้ดำเนินชีวิตตามหนทางที่พระพุทธเจ้า และพระอรหันตสาวก ประพฤติปฏิบัติมาได้อย่างสมบูรณ์	๑๓	๒๒.๖๖
๓	คาดหวังว่าได้บวชตลอดชีวิตเพื่อสืบทอดอายุพระศาสนา	๑๐	๑๓.๓๓
๔	คาดหวังว่าเมื่อลาสิกขาแล้วจะเป็นประสบความสำเร็จในชีวิต มีครอบครัวและหน้าที่การงานที่ดีและมั่นคง	๕	๑๒.๐๐
๕	คาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จในตำแหน่งหน้าที่ทางคณะสงฆ์ตาม ความรู้ความสามารถ	๕	๑๒.๐๐
๖	คาดหวังว่าสามารถทำงานเพื่อพระศาสนา และงานเพื่อสังคมไปพร้อมๆ กันได้อย่างสมบูรณ์	๘	๑๐.๖๖
๗	คาดหวังว่าจะสามารถทำให้โลกนี้เกิดความสุขได้ด้วย พระพุทธศาสนา	๔	๕.๓๓